

Til Asker kommune

Asker, 5. oktober 2022,

INNSPILL TIL ASKER KOMMUNES HANDLINGSPROGRAM 2023-26

Asker idrettsråd takker for mulighet til å gi innspill til kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2023-26 (HP).

Vi benytter årets innspill til HP til å sende tydelige signal på hvorfor det er viktig å satse på idretten også i økonomisk tøffere tider. Del 1 av innspillet gir en kortfattet oppsummering av våre innspill, mens disse utdypes i del 2. I del 3 kommenterer vi de mest relevante kapitlene for idretten i HP – med idrettsbrillene på.

Del 1 HVORFOR IDRETT?

- 1) Det frivillige arbeidet bygger samfunnet nedenfra - hver dag. Understøtt og fremsnakk idretten - den største frivillige barne- og ungdomsorganisasjonen i bygda vår.

Vi ber om:

- **Anerkjenn og løft frem verdien av tusenvis av frivillige hverdagshelter i idrettslagene som en uvurderlig kraft også i den politiske dialogen.**
- **Bruk idrettsrådet som høringsinstans og dialogpartner i saker der idretten er involvert.**

- 2) Investering i idrettsanlegg gir samfunnsøkonomisk gevinst. Likeverdighet er en selvfølge.

Vi ber om:

- **Tilskudd til aktivitetshus til Holmen IF kr. 10 millioner over to år.**
- **Økning av tilskudd til mindre idrettsanlegg med kr. 1,5 mill.**
- **Gradvis tilnærming av prinsipp om gratis trening for barn og unge uavhengig av hvem som har bygget et anlegg og hvilken idrett man ønsker å drive (med visse begrensninger).**

- 3) Idretten skaper aktive liv med tilhørighet, fellesskapsfølelse og livslange vennskapsbånd. Samtidig er frivilligheten i endring. «Alle må bidra» er like viktig som at «alle skal med».

Vi inviterer til:

Økt satsing på Aktive Lokalsamfunn - Idrettens initiativ for å høyne innbyggernes aktivitetsnivå – gjennom et spleiselag mellom idretten, oppvekst, velferd og medborgerskap.

...og ber om:

- Kr. 2 mill i kommunal andel av spleiselaget for å sikre mer fysisk aktive innbyggere med formål å bygge trygge og aktive barn, forebygge uhelse og underbygge eksisterende modell for samarbeid mellom kommunen og frivilligheten – på frivillighetens premisser.
- At vi prater om hvordan tilrettelegge for frivillighet og ikke anta at dette «ordner seg selv» i et samfunn i endring.

Del 2 HVORFOR IDRETT?

Utdyping av momenter i del 1

Idrett, kultur og frivillig arbeid er bærebjelker i vårt samfunn. I tøffere økonomiske tider søker flere seg til vår sektor og det er viktigere enn noen gang å kunne møte folk med engasjement, ambisjoner, og kvalitet. Det er viktig at vår sektor ikke blir en salderingspost, men at vi bygger videre på den enorme stoltheten ute i det enkelte lokalsamfunn over det vi får til sammen.

I dette avsnittet utdyper vi hovedpunktene fra del 1 og begrunner kulepunktene i noe større grad.

- a) «DET FRIVILLIGE ARBEIDET BYGGER SAMFUNNET FRA GRASROTA HVER DAG»¹
...altså - Hver dag året rundt i Askerbygda!

Idrettslagene i Asker fungerer godt og 94 idrettslag gjør en uvurderlig innsats gjennom sitt frivillige engasjement for å spre idretts glede i sitt lokalmiljø. Samtidig «leverer» de også fysisk og psykisk helse for befolkningen og sine nær 35 000 medlemskap.

Skribent og direktør i Stiftelsen Fritt Ord, Knut Olav Åmås, skriver i en artikkel i Aftenposten 24/9 i år at den frivillige innsatsen er «landets viktigste lagarbeid», mens leder i Haugerud IF, Dag Engerdal, skriver i samme avis 18/8 at «alle må bidra» er like viktig som at «alle skal med».

Begge artiklene bygger opp om at frivillighetens innsats må styrkes. Det er en kjensgjerning at frivilligheten i samfunnet er i endring og at det derfor er av enda større betydning å ivareta og understøtte de som i dag engasjerer seg. Frivillige i den organiserte idretten er en stor andel av frivillig sektor og det er idrettsrådet oppgave å bidra til å sikre at vi også i fremtiden har «hender» til å opprettholde våre frivillige organisasjoner. Uten denne innsatsen svekkes frivilligheten i stort, aktivitetsnivået synker og samfunnet endres.

Bruk idrettsrådet og lytt til oss!

Idrettsrådet har forståelse for at kommunesammenslåing og påfølgende år med pandemi medfører endringer også for idretten. Vi ønsker å trekke frem viktigheten av videreføring av idrettsrådet som en sterk paraplyorganisasjon for den samlede idretten. Et sterkt idrettsråd internt i idretten, fra politikeres ståsted og som samarbeidspartner til administrasjonen i kommunen er en styrke for alle.

De siste årene har vi ved flere anledninger opplevd at idrettsrelaterte saker har vært ukjente for idrettsrådet. Vi opplever at vi ikke er direkte høringsinstans for kommunens ulike sektorer. Vi opplever også at idrettslagene i de tre kommunene i varierende grad benytter idrettsrådet som kanal inn mot politikere. Dette arbeider vi selvsagt med internt i egen organisasjon.

Vi ber om:

- **Bruk idrettsrådet som høringsinstans og dialogpartner i saker der idretten er involvert. Sørg for at alle deler av kommunen er kjent med idrettsrådets rolle og bruker idrettsrådet som utgangspunkt for dialog når sakene har fellesidrettslig interesse.**

¹ Sitat fra Artikkelen «Landets viktigste lagarbeid» av Knut Olav Åmås, Aftenposten 24/9-22
<https://www.aftenposten.no/meninger/kommentar/i/rlW558/landets-viktigste-lagarbeid>

Anerkjenn og styrk kraften i frivilligheten i idrettslagene

Frivilligheten motiveres av å bli sett!

Hver dag står det tusenvis av frivillige Askerbøringer i sør og nord parat for å sikre at barn og unge får gode tilbud på hesteryggen, i klatreveggen, på joggetur i marka, på treningsfeltet i hallen eller på fotballbanen og i et titalls andre idretter. Vi opplever til tider at denne kraften ikke i tilstrekkelig grad blir sett. På den andre siden av skalaen opplever vi (litt for) ofte at man trekker frem hvor mange som slutter i idretten eller den ene frivillige pappaen som hadde tatt litt for nye Møllers tran... Vi hører mindre om de som slutter i speideren, korpset eller andre fritidsaktiviteter. Men kanskje er det slik prosentsatsen av de som forsetter i ungdomsårene er høyere der? Vi vet ikke.

Vi ber om:

- **Anerkjenn og løft frem verdien av tusenvis av frivillige hverdagshelter i idrettslagene som en uvurderlig kraft. Bruk dette også aktivt i den politiske dialogen.**

b) INVESTERING I IDRETTSANLEGG GIR SAMFUNNSØKONOMISK GEVINST².

Vista analyse har i 2022 gjennomført en analyse av [samfunnsøkonomisk gevinst av investering i idrettsanlegg](#). Konklusjonen er bl.a. at for hver krone investert får samfunnet tilbake tre kroner!

Idrettsrådets prioritering av idrettsanlegg

Idretten er svært glad for at det har vært og vil bli investert betydelig i idrettsanlegg i kommunen og investeringsbudsjettet viser mange viktige idrettsanlegg i porteføljen. Asker idrettsråd ber om at kommunen, i et stramt budsjett, velger å fortsette å satse på barn og unges fysiske og psykiske helse og velger å se til idrettsrådets prioriteringer.

Prosjektene under er de tre anleggene som idrettsrådet prioriterer høyest på vår prioriteringsliste og vi håper anlegget med høyest prioritet vektlegges.

- 1) Aktivitetshus i Holmen Idrettspark – kombinert klubb- og aktivitetshus midt i Holmen idrettspark og et samlingspunkt for alle idrettene i parken. Tiltaket ligger som først på vår prioriteringsliste.

Totalt 22 mill (økt fra 15 mill pga generell kostnadsøkning i markedet). Ønske om investeringstilskudd fra kommunen 10 mill som foreslås fordelt over to år.

- 2) Folkehallen, innendørs isanlegg på Risenga: Forslag til klubbstyrt bygging. Krever ingen kommunal investering, men viktig med samarbeid om utredning av ulike driftsmodeller.
- 3) Skianlegg Bødalen: Anlegget er ivarettatt i Kommuneplanens arealdel under arbeid. Prosjekter er i reguleringsfase. Det er behov for tilskudd til regulering/forprosjekt, ca 1 mill.

² Vista Analyse. 2022. «Nytten av idrettsanlegg og betydning av fysisk aktivitet». https://www.vista-analyse.no/site/assets/files/7773/va-rapport_2022-20_nytten_av_idrettsanlegg.pdf

Til orientering er Asker idrettsråd opptatt av situasjonen for barn og unge som vil drive med turn i Asker sør. Turnhall står foreløpig ikke høyst på idrettsrådets prioriteringsliste fordi det per i dag ikke foreligger tomt/ferdig regulering for anlegget. Dette er et kriterium for å havne høyt på listen.

Vi ber vi om:

- **Tilskudd til aktivitetshus til Holmen IF kr. 10 millioner over to år**

Tilskudd til mindre idrettsanlegg – for organisert og egenorganisert aktivitet

Gjennom idrettslagenes investeringer og daglige virke stimuleres det til svært mye egenorganisert aktivitet. Det er viktig at politikerne er klar over dette og ser sammenhengen mellom investeringer og tilskudd til organisert og egenorganisert aktivitet.

Det er for oss viktig at teksten fra Handlingsprogrammet «Det mangler tilstrekkelige virkemidler for å stimulere til egenorganisert aktivitet for den generelle befolkningen.» sees i kontekst av ovennevnte. Tilskudd til mindre idrettsanlegg er et av flere virkemidler for mer egenorganisert aktivitet og idrettslagene er en av de største bidragsyterne til både investering i og drift av anlegg for målgruppen. Idrettslagene bygger rulleskiløyper, aktivitetspark, frisbeegolfbaner, tufteparker, skiløyper og mye mer – til glede for Askerbøringer i hele bygda vår.

Bakgrunnen for innspillet ligger i en visshet om at dagens tilskudd på kr. 1,5 mill gir svært god uttelling i form av flere i aktivitet. De siste årene er 70% av tilskuddet gått til anlegg som tilrettelegger for både organisert og egenorganisert aktivitet. Idrettslagene er en viktig premissgiver for både investering i og effektiv drift av anlegg til organisert og egenorganisert aktivitet.

Vi ber om:

- **Økning av tilskudd til mindre idrettsanlegg med kr. 1,5 mill til totalt kr. 3 mill årlig.**

Gratis trening og likeverdighet

Idrettsrådet ber om gradvis innfasing av like vilkår for barn som trener i en kommunal hall og barn som trener i en idrettslags eid hall i Asker. I dag er det gratis trening i kommunale idrettshaller. I deler av kommunen kan man risikere at kommunale idrettshaller prefereres før idrettslagseide haller av økonomiske hensyn.

Herunder ligger også videreføring av tanken bak tilskudd relatert til sak om langtidsleie av kunstgressbaner, som legger til grunn et driftstilskudd til den som drifter anlegget. Vi ønsker at det utarbeides samarbeidsmodeller på lik linje med fotballpotten til å gjelde for idrettshaller og andre anlegg, og at det legges opp en gradvis innfasing med finansieringsplan allerede for neste budsjettår.

Vi ber om:

- **Gradvis tilnærming av prinsipp om gratis trening for barn og unge uavhengig av hvem som har bygget anlegget og hvilken idrett man ønsker å drive (med visse begrensninger).**

Vi minner også om at klubbeigde anlegg har det samme behovet som kommunen for å oppgradere med hensyn til miljø og energieffektivisering. Idrettsrådet ønsker en åpning for at klubbene kan søke kommunen om tilskudd til miljøtiltak idet dette i mindre grad er ivaretatt i eksisterende ordninger. Vi ønsker at dette skal sees i sammenheng med en bærekraftig frivillighet i stort og vil spille dette inn som moment for Frivillighetsutvalget å adressere.

c) «ALLE MÅ BIDRA» ER LIKE VIKTIG SOM «ALLE SKAL MED»

Idrettens visjon om «idrettsglede for alle» er en hårete visjon. Vi VIL at alle skal kunne være med, men visjonen vår oppnår vi bare om mange nok bidrar. Leder av Haugerud IF, Dag Endal sier det på denne måten: «*Mens mange er mest opptatt av å si at alle må med, er det vi som blir sittende med ansvaret for å gjøre det. Når alle som vil, skal kunne få et idrettstilbud, er det også noen som må lage disse tilbudene, planlegge dem, finansiere dem, gjennomføre dem. År ut og år inn. Tidlig og sent. I motvind og medvind. I solskinn og snøvær.*»³

Idrettsaktivitet skapes av deg og meg. Du og jeg som frivillige er i dag ikke «villige» på samme måte som generasjoner før oss. Endringer i samfunnet fører til at vi må tenke annerledes både for å tilrettelegge for frivillighet og for å sikre at alle gis mulighet for å delta.

Aktive Lokalsamfunn - et samarbeid om styrket tilhørighet og økt aktivitetsnivå

«Idrettsglede for alle i Askeridretten» preger organisasjonsarbeidet og aktivitetspolitikken til idrettsrådet, der alle skal få utøve sin idrett ut ifra sine ønsker og behov. **I tillegg jobber idrettslagene målrettet for å sikre livslang idretts- og aktivitetsglede og å høyne innbyggernes aktivitetsnivå gjennom idrettens initiativ Aktive Lokalsamfunn.**

Idretten er og vil være en **samlende kraft** for hele befolkningen i Asker. Det er en prioritert oppgave at idrett og fysisk aktivitet tilgjengeliggjøres for alle. Det er også slik at det ikke er tvil om at rekruttering av utsatte barn og unge er både en byrde og berikelse for idretten. Alle vil, men slettes ikke alle evner å ta tak i utfordringene og mulighetene på egen hånd. Asker idrettsråd jobber målrettet og strategisk sammen med idrettslagene for å legge til rette for at flere kan delta i idretten. Vi har mulighet til å jobbe enda bedre og mer systematisk i partnerskap med kommunen om økonomisk og sosial inkludering.

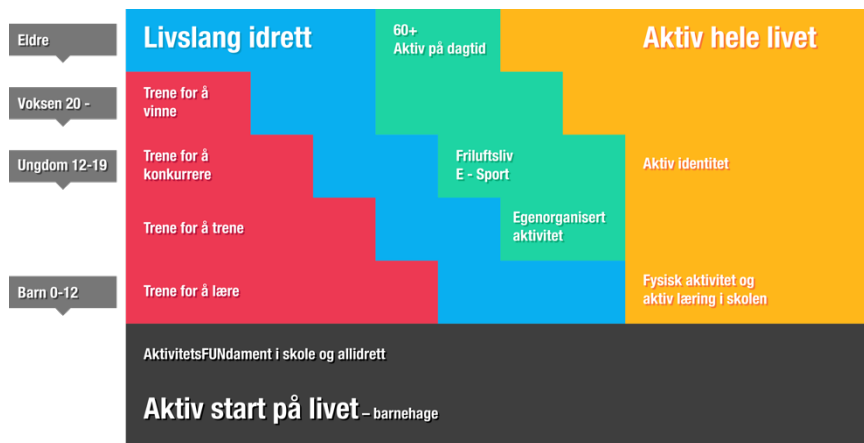
Gjennom godt og tett samarbeid med oppvekstsektoren om Aktive Lokalsamfunn kan vi notere oss intensjonsavtaler mellom 36 (av 40) skoler og 28 idrettslag i kommunen!

Vi ønsker en tverrsektoriell videreutvikling for en bærekraftig modell der Askers befolkning er vinnerne – uavhengig av om de «tilhører» oppvekst, velferd eller medborgerskap. Dette krever en systematisk tilnærming, en villet retning og ikke minst en forutsigbarhet i form av et spleiselag. Modellen vi arbeider etter viser idrettens muligheter for å skape livslang idretts- og aktivitetsglede langt utover idrettens egenverdi.

³ Sitat fra artikkelen «Alle må bidra» er like viktig som at «alle skal med» i Aftenposten 18/8 2022 av Dag Endal, leder Haugerud IF. <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/476RQa/alle-maa-bidra-er-like-viktig-som-at-alle-skal-med>

Vi registrerer med glede at Aktive Lokalsamfunn er et tema i HP – uten at dette er forankret i budsjettmessige forpliktelser.

Idretten og idrettslagene er viktige aktører for å utvikle gode lokalsamfunn, og vi er klare til å videreutvikle Askersamfunnet gjennom samskaping på flere plan. Vi inviterer til utvidet dialog om tettere partnerskap med kommunen om Aktive Lokalsamfunn.

Illustrasjon; Modell for Aktive Lokalsamfunn der samarbeidet om en aktiv identitet starter tidlig i livet. Modellen måler ikke idretten bare på antall medlemmer, men på hvor mange man er med på å gi en aktiv identitet, som fortsetter å tenke på seg selv som aktive etter at de har forlatt den organiserte konkurranseidretten.

Vi ber om:

- Økt satsing på Aktive Lokalsamfunn gjennom Kr. 2 mill i kommunal andel av spleiselaget for å sikre mer fysisk aktive innbyggere med formål å bygge trygge og aktive barn, forebygge uhelse og underbygge eksisterende modell for samarbeid mellom kommunen og frivilligheten – på frivillighetens premisser. Vi vil foreslå at satsingen er tverrsektoriell og at den kommunale andelen deles likt mellom oppvekst, velferd og medborgerskap.

En frivillighet i endring

Asker idrettsråd er bekymret for «landets viktigste lagarbeid» - frivillig arbeid. Samfunnet er i endring og frivilligheten endres deretter. De er som er villige til å legge til rette for aktiviteten Dag Endal referer til i innledningen av avsnittet. Det betyr at frivillig sektor har en mørk sky over seg.

Hvordan kan og bør man møte en frivillighet i endring? Hvordan kan man møte korttidsfrivilligheten, som ikke ønsker å ta verv, men som mer enn gjerne stuper inn i kortere oppdrag?

Asker idrettsråd ber om at samfunnsendringen tas på alvor i Asker og at vi tør å sette oss sammen å prate om hvordan vi kan legge til rette for frivillighet. Om vi ikke tar en proaktiv tilnærming er vi redd for at dette ikke «ordner seg selv» og at frivilligheten får problemer.

Vi ber om:

- At idretten og kommunen sammen prater om ulike tilnærminger for hvordan tilrettelegge for frivillighet og ikke anta at dette «ordner seg selv» i et samfunn i endring. Idretten er den største frivillige barne- og ungdomsorganisasjonen i kommunen. En redusert frivillig idrettssektor vil føre til en redusert frivillighet overordnet i kommunen. Dette er en motsatt utvikling av en ønsket utvikling både sett fra kommunen og sett fra idretten.

Del 3 KOMMENTARER TIL KAPITLENE MED MEST RELEVANS FOR IDRETTE

Vi vil i det følgende kommentere kapitlene med størst relevans for Askeridretten og starter med en kort oppsummering:

Kapittel: Samarbeid for å nå målene

Asker idrettsråd er glade for å se at «Asker kommune skal være pådriver for en helhetlig og samordnet samfunns- og tjenesteutvikling som bidrar til gode og inkluderende lokalsamfunn. Gjennom å engasjere flere til samarbeid styrkes den samlede evnen til å løse større samfunnsutfordringer med et lokalt perspektiv. Asker kommune skal legge til rette for at det er enkelt for frivilligheten, næringslivet og andre aktører å delta aktivt i samarbeid om å løse samfunnsutfordringer. Kommunen skal bidra til å etablere gjensidig forpliktende samarbeid og partnerskap, tilrettelegge for at alle innbyggere opplever tilhørighet og tar medansvar.»

Vi støtter Asker kommunes syn på og strategi for å involvere frivilligheten i arbeidet med å løse samfunnsutfordringene. Dette under forutsetning av at frivilligheten inviteres inn på egne premisser og styrer seg selv.

Asker idrettsråd understreker at *det er en forutsetning at frivillige aktører inviteres inn i tidlig nok i arbeidet for å bidra i arbeidet med å løse samfunnsutfordringer* som sosial ulikhet og f.eks ulikhet i helse, gjerne før man starter arbeidet med å utforme/designe løsningen. Her kan idretten være en betydelig bidragsyter hvis man inviteres tidlig nok i arbeidet – og så fremt det enkelte idrettslag ser dette formålstjenlig.

Aktivitetsguiden – et samarbeid om økt deltagelse

Inkluderingsarbeidet som idrettslagene gjennomfører i det daglige er det viktigste inkluderings tiltaket vi kan arbeide med. Her skjer hverdagsinkluderingen.

I tillegg har Asker idrettsråd systematisk over et tiår arbeidet for å tilrettelegge for enda bedre mulighet for inkludering. Kommunens understøttelse av aktivitetsguiden er et svært viktig tiltak. Aktivitetsguiden er brobyggere mellom barn/familier og idrettslag med formål å bidra til varig fritidsaktivitet for barn og en introduksjon til frivilligheten i idrettslaget for foresatte. I 2022 har vi utvidet aktivitetsguideordningen med «Aktive Mødre» der minoritetskvinner rustes for å ta frivillige verv og oppgaver i idretten.

Vi vil i løpet av 2023 utvide nedslagsfeltet til aktivitetsguidene ytterligere til å gjelde hele fritidsområdet. På denne måten vil man kunne møte én dør inn til fritidsaktiviteter og i enda større grad redusere utenforskap.

Kapittel: Økonomi

Kommunedirektørens påpeker reell bekymring for kommuneøkonomien. Asker idrettsråd vil på samme måte belyse reell bekymring for idrettslagenes økonomi. Med økte strømkostnader, råvarekostnader, generelt lavere betalingsvillighet, færre frivillige og et stort ønske om ikke å legge belastningen over på en allerede presset familieøkonomi og risikere mer utenforskap ved å øke treningsavgiftene eller over på barnas fysiske og psykiske helse ved å stenge ned og/eller redusere aktiviteten befinner idrettslagene seg i limbo.

Asker idrettsråd ber om;

Asker idrettsråd ber at kommunen, i et stramt budsjett, velger å fortsette å satse på barn og unges fysiske og psykiske helse. Vi ønsker alle at idrettslag skal ha mulighet for å holde aktivitetsflatene åpne, til tross for uholdbart høye oppvarmingskostnader – om man prater om idrettshaller, kunstgressflater, snøanlegg, ridehaller, lysløyper eller tennishaller. For å muliggjøre dette og ikke frata barn og unge en svært viktig arena må det sikres god dialog for å unngå stengte tilbud.

AIR er bekymret for den økonomiske utviklingen gitt fra kommunen til idretten i forhold til andre områder der kommunen bevilger penger.

Vi viser til KOSTRA tall (side 153) og ser på utviklingen fra 2020 til 2021 for Asker kommune. Idretten har ingen økning, mens for alle de andre områder er det til dels store økninger. Vi påpeker at idretten engasjerer direkte 35 000 aktive utøvere i kommunen, mens de andre områdene engasjerer vesentlig færre individer.

KOSTRA-tall	Asker 2020	Asker 2021
PRIORITET		
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B) *)	2 972	3 464
Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B) *) **)	144	197
Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B) *) **)	324	346
Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B) *) **)	320	333
Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbygg (B) *) **)	451	580
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) *) **)	482	534
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (B) *) **)	346	346

Detaljer i driftsbudsjettet: (s167) viser det samme som KOSTRA-tallene. Idrett og friluftsliv blir i praksis nedprioritert. Og det legges opp til en nedgang i satsing på idrett også i 5 års perioden. Dette henger ikke sammen med mulighetene for å løse Askers samfunnsutfordringer.

Beløp i 1000	Økonomiplan				
	Budsjett 2022	2023	2024	2025	2026
Innbyggertorg	43 289	45 445	44 845	46 345	43 845
Kultur og kirke	176 847	187 414	192 964	189 564	187 264
Idrett og friluft	97 826	96 785	96 535	96 535	96 535
Sum	317 961	329 645	334 345	332 445	327 645

Asker idrettsråd ber om;

Asker idrettsråd ber om at budsjettet for idretten økes slik at idrett og friluftsliv ikke nedprioriteres i en tid der samspillet mellom kommune og frivillighet prioriteres høyt og evnen til å holde aktivitet for barn og unge i gang mer enn noen gang tufter på dette samspillet – både gjennom dialog, samskaping og økonomisk fundament.

«Driftsbudsjett med endringer» - det legges opp til en økning i bevilgning som en del av harmonisering, men først i 2024 får dette et løft. Denne satsingen burde allerede ha kommet. Harmonisering har nå pågått i flere år, og har til nå bestått av kartlegging og rutineendringer. For å

oppnå målet om det som er definert som «gratis trening» bør det allerede neste år komme et løft innenfor tilskudd til drift av idrett og aktivitet.

Tjenesteutvikling – Harmonisering foreslås økt fra 3500 til 9500. (9500 er det samme som kommunedirektøren foreslår for 2024). Dette er viktige tall for idretten, men som vi ikke helt ser klart betydningen av. Betyr dette at kommunal tjenesteproduksjon prioriteres fremfor innsats rettet mot frivillig sektor?

Harmonisering av tilskuddsordninger - 1. tertial 2022 (K-sak 59/22). (Denne er satt i verk nå i år og idretten kan søke støtte, resultatet av behov er ikke klarlagt enda). Det er ingen tvil om at kostnadene til klubbene øker mer enn inntektene for tiden. Samtidig er husholdningenes evne og vilje til å betale treningsavgifter sannsynligvis under press. Det er veldig uheldig hvis klubbene må øke treningsavgifter som en konsekvens av utviklingen, og at relativt små tilskuddsbeløp kan gjøre at idretten kan tilby lavkostaktivitet på samme nivå som tidligere. Dette er et av de viktigste virkemidlet på kort sikt for å oppnå aktivitetsnivået i målsettingene og å unngå utenforskap.

Asker idrettsråd foreslår at det i denne tilskuddsordningen innarbeides en økning med 20% årlig (2023 blir da 6600).

Investeringsbudsjettet - Et av hovedmålene til Idrettsrådet og idretten var å øke hallkapasiteten i kommunen. Vi er veldig fornøyde med at det er gjort vesentlige satsinger, med hall på Nesbu, Røyken, Turnhall syd og at det gjøres vurderinger knyttet til oppgradering av Holmen ishall. På litt lengre sikt vil det komme haller der skoler bygges. Idrettsrådet er også svært opptatt av at mindre idrettsanlegg må komme inn i budsjettet. Den enkleste måten å løse dette på er å sette av tilskudd til mindre idrettsanlegg, ref. del 1 i innspillet.

Kapittel Oppvekst

Tallene i HP må forstås som at tjenestene innenfor området «Oppvekst» holder god kvalitet. De viser at ungdommene i Asker oppnår resultater på landsgjennomsnittet eller bedre på mange områder, blant annet når det gjelder gjennomføring av videregående opplæring, deltakelse i en fritidsorganisasjon og med tanke på hvor fornøyde de er med lokalmiljøet sitt. Samtidig er det utfordringer knyttet til ulikheter i helse, levekår og tilgjengelighet til tjenester og gode møteplasser mellom nord og sør i kommunen. I likhet med det nasjonale utfordringsbildet, opplever også barn og unge i Asker psykiske plager og ensomhet.

Videre viser «Ungdataundersøkelsen 2022»⁴ at inaktivitet er en av vår tids store utfordringer og at tendensen er økende. Det er med andre ord fortsatt behov for å arbeide for likeverdige og treffsikre tjenester som bekjemper opplevelsen av utenforskap, samt å legge til rette for aktiviteter som stimulerer til fysisk aktivitet. *Idrett og aktivitet kan gi barn og unge nyttige livsmestringsferdigheter ut over kunnskap om hvordan ivareta egen fysiske helse, og er derfor en svært viktig faktor i oppvekstarene.*

Det er derfor noe overraskende at idretten i mindre grad er presentert som en (sentral) aktør i kapitlet som omhandler oppvekst, i og med at prosjektet «Aktive lokalsamfunn» har en tydelig forankring i skolen, der 36 av kommunens 40 skoler har en intensjonsavtale med idretten. Asker idrettsråd savner at et prosjekt som «Aktive lokalsamfunn», der idretten har tatt et større økonomisk

⁴ Bakken, A. (2022). Ungdata 2022, Ungdata 2022. Nasjonale resultater. NOVA Rapport 5/22. Oslo: NOVA, OsloMet (oda.oslomet.no)

ansvar enn kommunen for å sikre tilbudet, blir vektlagt som den gode tilleggstenesten den er for barn og unge i Asker.

Aktive lokalsamfunn er et eksempel på hvordan vi gjennom godt samarbeid bedre (og mer effektivt) kan lykkes i å nå målene som både ligger innenfor planen for oppvekst og under medborgerskapsdelen. Dette dreier seg om tidlig innsats, forebyggende arbeid, men også om jevn og variert påminnelse om betydningen av aktivitet for god helse og livskvalitet. Idretten må inkluderes helt fra tidlige barneår gjennom samarbeid med barnehage, opp til voksen alder og alderdom. Å satse på idrett og aktivitet som en grunnkomponent i den enkeltes liv, er det samme som å investere i god fysisk og psykisk helse på kort og lang sikt.

Asker idrettsråd mener:

Idrett og aktivitet kan og bør inneha en mer uttalt positiv status innenfor området «Oppvekst». I samme kapittel understrekes betydningen av samarbeid for best mulige oppvekstvilkår for kommunens innbyggere. Vi mener kommunen må legge til rette for dette samarbeidet og satse på for eksempel en idretts og kultur-samarbeidsramme. Med rot i analysen for området «Oppvekst» og sammenlikningstall mellom Asker og andre kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med, kunne et pilotprosjekt innenfor barnehagesegmentet, et samarbeid mellom kultur, idrett og oppvekst vært en interessant og innovativ pilot. Tidligere prosjekter har vist at idrett og aktivitet påvirker positivt og at kultur påvirker positivt, men hva om vi slår dette sammen?

Idrettsrådet oppfordrer kommunen til å legge til rette for samarbeid mellom ulike sektorer i kommunen, slik at vi samlet og med kommunen som bærende ressurs sikrer best mulige oppvekstvilkår og utdanning for målgruppen.

Kapittel: Velferd

Asker kommune beskriver i forslaget til handlingsprogram at forventede økte helseutgifter, endringer i befolknings sammensetningen og økt sykdomsbyrde representerer både lokalt, nasjonalt og globalt store utfordringer for bærekraft.

Asker kommune har ansvar for å skape bærekraftige løsninger som møter helseutfordringene, motvirker sosiale helseforskjeller og fremmer god helse for alle uansett alder. Mange forhold påvirker innbyggernes helse og livskvalitet, slik som tilgang til aktive nærmiljøer, de fysiske omgivelsene, oppvekst og skoleforhold, tilgang på arbeid og forhold knyttet til levevaner. Kommunen skal tilrettelegge for at alle kan delta og leve friske og aktive liv. Det er behov for en tverrsektoriell og målrettet innsats og involvering av hele samfunnet og de fleste av kommunens tjenesteområder for å lykkes. Målrettet og systematisk innsats for å dreie ressursinnsatsen mot mer forebyggende og helsefremmende tiltak er viktig for å oppnå god folkehelse og redusere risikoen for sykdom. Kommunen må legge til rette for å skape gode og bærekraftige løsninger slik at den enkelte innbygger mestrer eget liv og opplever god livskvalitet. Gjennom medborgerskap og samskaping må det utvikles nye løsninger for bærekraftige helsetjenester. Samarbeidet skal skje med innbyggere, næringsliv, forskningsmiljøer og frivillige organisasjoner.

Asker idrettsråd støtter beskrivelsen av utfordringene og forslag til samskaping samt et fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid.

Vi understreker at dersom man skal jobbe målrettet for styrket folkehelse så skjer de viktigste tiltakene og arbeidet utenfor helsetjenesten. Arbeidet som skjer i de andre sektorene og delene av samfunnet, gjør at mange blir fanget opp før de har behov for helsetjenestene. Den største trusselen mot folkehelsen er sosial ulikhet. Idretten kan være en sentra bidragsyter i arbeidet med å utjevne sosiale ulikheter gjennom deltakelse som fremmer mestring og tilhørighet.

Kommuneplanen legger opp til en langsiktig befolkningsvekst på 1,1 prosent. Dette krever at kommunen må prioritere investeringer i infrastruktur som understøtter både utbygging, transport og kapasitet i tjenestene. I handlingsprogramperioden 2023-2026 legges det til grunn en forventet befolkningsvekst på mellom 1,1 og 1,5 prosent. Asker kommune forventer i årene fremover store demografiske endringer som vil ha betydelige konsekvenser for tjenestebehovet og kommunens økonomi. Dette knytter seg først og fremst til en sterk økning i aldersgruppen eldre over 67 år. Det må gjennomføres aktive grep i dag for å opprettholde kommunens økonomiske bæreevne fremover. En framskriving av demografiutgiftene frem til 2047 viser at Asker kommune vil få økte utgifter på 3,2 mrd. kroner. Omkring 2 mrd. kroner av de økte demografiutgiftene knytter seg til aldersgruppen 67 år og eldre. Hvor sterk effekten av aldring vil få på kommunens budsjett, avhenger blant annet av i hvor stor grad den økte levealderen slår ut i flere friske år.

Asker idrettsråd mener;

For å møte demografiutfordringene må det, som beskrevet i HP, til en endring i tjenesteinnretningen med mer fokus på forebyggende og helsefremmende tjenester og tiltak. For å få til en dreining av innsatsen, må de laveste trinnene i innsatstrappen bygges ut i samskaping mellom kommunen og lokalsamfunnet. Asker idrettsråd er glade for at kommunen ser behovet for dette. Ved å bygge et robust og aktivt lokalsamfunn legger vi til rette for forebygging og utsetting av tjenester på de høyere trinnene i innsatstrappen. Her kan idretten, som en frivillig aktør, være en viktig brikke i samskapningen med tanke på tilbud og tjenester til befolkningen. Vi skulle ønsket at dette ble gjenspeilet i HP med mer midler i budsjettet til forebyggende og helsefremmende tilbud og tjenester.

Det er selvsagt ikke så lett å registrere helsegevinsten av en aktiv og sunn livsstil. Derfor blir forebyggende tiltak lett nedprioritert til fordel for kurativt og pålagt.

Inaktivitet er blant de største folkehelseutfordringene i samfunnet. Vi er glade for at idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv blir løftet frem som viktige virkemidler i folkehelsearbeidet i utarbeidelse av kommuneplaner og temaplaner. Vi skulle gjerne sett at dette ble tydelig gjenspeilet i HP og minner politikerne på **viktigheten av å satse på forebygging**. Dette vil være til stor besparelse for de kommende års helsebudsjetter.

Kapittel: Medborgerskap

Som nevnt i kapitlet til området «Oppvekst» viser undersøkelser at det er en tendens i retning av mindre aktivitet blant barn og unge landet over, men også blant voksne og eldre. Selv om Askers innbyggere er mer aktive enn landsgjennomsnittet er det grunn til bekymring over økt skjermbruk, større grad av inaktivitet og frafall fra organisert idrett fra og med siste år på videregående. For å styrke idrettens muligheter til å forebygge denne uheldige utviklingen må kommunen spille idretten god og bedre enn den gjør i dag. Fortsatt anleggsutbygging og tilrettelegging for aktivitet er et premiss for en sunn, frisk og livsmestrende befolkning. Ved å tilrettelegge for tverrsektorielt samarbeid og gjennom å gi idretten oppdrag og status, som igjen sikrer at kvaliteten på frivillighetens

arbeid opprettholdes, er viktige investeringer og målsettinger. På denne måten ivaretar kommunen idrettens og frivillighetens evne til å levere på viktige samfunnsoppdrag i samarbeid med kommunen.

Idretten har en unik evne til å ruste individet, sikre livsmestringsferdigheter og individets evne til ivaretagelse av både seg selv og andre. Idrett og aktivitet er en særdeles viktig komponent i livet og gjennom hele livet. Det er gledelig å se at HP innenfor dette kapitlet bærer preg av et positivt syn på hva idrettsrådets medlemmer kan bidra med.

Vi oppfordrer kommunen til å ha enda tettere dialog med idrettsrådet og idrettslagene. Blant annet ser vi positivt på kommunens klare prioritering av prosjektet «Aktive lokalsamfunn» inn mot kommunens seniorer. Idrettslagene ser frem til samarbeid om å tilby denne gruppen et tilpasset kvalitetstilbud, gjerne i samarbeid med flere sektorer.

Asker idrettsråd mener:

Gitt kommunens uttalte tillit til idrettens betydning i arbeidet med å motvirke utenforskap, legge til rette for innenforskap og synlige effekt på livskvaliteten til den enkelte, bør midler avsatt til denne typen tjenester og frivillig aktivitet styrkes.

I budsjett for inneværende periode er det ikke tenkt en økning av budsjettet. Dette synes å være et paradoks, da planen innledes med å nevne en synlig uheldig utvikling med blant annet større grad av inaktivitet blant barn og unge totalt sett, samtidig som planen i tillegg spesifiserer en ønsket satsing og tilrettelegging for aktivitet blant eldre.

Asker idrettsråd mener;

Idrettens unike evne til å bygge bro over ulikheter, inkludere og engasjere ikke har blitt godt nok prioritert de siste årene og bør fremover være en større del av fokuset for å løse disse samfunnsproblemene. Dette bør gjenspeiles i HP, både i tekst og tall. Vi foreslår en styrking og økning av budsjettposten for idrett og kultur i perioden. Hvilke tiltak som bør prioriteres er AIR klare til å gå i nærmere dialog om.

Asker idrettsråd mener:

En riktigere og mer tilrettelagt bruk av marka og friluftsområdene også er strategisk viktig for trivsel og god folkehelse i befolkningen. Vi ser frem til å samarbeide ytterligere om samhandlingen mellom idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Avslutningsord

Avslutningsvis vil idrettsrådet minne om at 1 kr investert i frivilligheten gir 3 kroner tilbake til samfunnet. Vi mener selvsagt ikke at frivilligheten skal erstatte kommunens oppgaver, men kommunen bør heller ikke erstatte mange av frivillighetens oppgaver. Vi trenger både en sterk frivillighet og en fortsatt sterk kommune.

Asker idrettsråd ser frem mot dialog om fornyet samarbeidsavtale, mulig(e) partnerskapsavtale(r) og ser frem til et enda bedre samarbeid i året som kommer.